

La pinya

Definició

És la base del castell, tot el gruix de castellers i persones alienes a la colla que s'agrupen al voltant del tronc del castell per donar-li suport. Qualsevol persona del carrer pot situar-se a la pinya dels castells (amb supervisió dels castellers indicant-lis què i com ho han de fer), ja que com més gran sigui i més gent hi participi, més compacte serà el castell, més segur i amb més coixí en cas de caiguda.

A tenir en compte

- La pinya no s'ha d'obrir fins que tots els castellers de tronc hagin baixat, sobretot en els castells que hi ha crosses.
- En cas de caiguda, la pinya encara s'ha de compactar més per a evitar que els castellers caiguts arribin a terra.
- La pinya es tanca en aquest ordre. Baixos, contraforts, primeres, agulles, crosses, laterals, vents, angles, taps i cordó de seguretat

Posicions dins la pinya

- Baix (no forma part pròpiament de la pinya, però....)
- Contrafort
- Mans
- Agulla
- Crossa
- Lateral
- Vent
- Tap
- Angle: només al pilar i torre
- Cordó de seguretat

Baix

Complexitat física

- Persones cepades, molt fortes, habitualment de baixa estatura.

Funcions

- Són el primer pis del castell, per tant són els castellers que aguanten el castell sobre les seves espatlles.

Seguretat i protecció

- A part de la faixa, acostumen a portar una altra faixa ortopèdica per protegir més l'esquena. Per als castellers d'Andorra, serà obligatòria pels baixos dels castells de 6 i baixos i segons dels castells de 7.
- Queda molt protegit de les caigudes.

Contrafort

Complexitat física

- Ha de ser una mica més alt que el seu baix.
- Ha de ser fort però sense ser ample.

Posició

- Es col·loca darrere del baix, amb el seu pit contra l'esquena d'aquest.
- Tindrà les cames una més avançada que l'altra per ajudar a evitar balancejos.
- Amb els braços s'agafarà dels altres baixos, a excepció de la torre i els castells amb agulla, que agafarà la faixa de les crosses. En cas de no haver crosses, abraçarà al baix pel pit o agafant-lo de la faixa.

Funcions

- Falca l'esquena del baix i regula la pressió que li arriba per darrere al nivell del pit evitant moviments endavant o endarrere.
- Evitarà que les crosses o el baix s'enfonsin o es descol·loquin fent força amunt.
- Al tancar la pinya, ha d'evitar el moviment del baix per a no desquadrar la estructura.
- Ocupa un espai que possibilita les mans treballar amb més comoditat evitant la verticalitat d'aquest.

Seguretat, prevenció i protecció

- Queda molt protegit de les caigudes.
- S'ha d'evitar mirar cap a dalt.

Altres nomenclatures

- Home del darrera.

Mans

Complexitat física

- Alts i forts.
- Ha d'arribar bé a les natges del segon sense haver-se de posar de puntetes.

Posició

- Es col·locarà darrera del contrafort amb una cama més avançada que l'altra.
- Ha d'estar ven arrengrerat respecte del seu baix i contrafort.
- Amb els braços estirats, ha d'agafar les natges del seu segon. Els dits polzes d'ambdues mans han d'apuntar cap al mig tocant-se i la resta de dits han d'envoltar bé les natges.
- Han d'estar atents a les instruccions que pugui donar-li l'agulla.

Funcions

- Evitar que el segon s'assegui.
- Donar pit al contrafort per contrarestar la pressió del castell de dins a fora.

Seguretat, prevenció i protecció

- Les mans han d'estar el més verticals possible intentant que els dits no arribin al lateral del castell, evitant així que quan la gent de tronc baixi pugui lesionar-los doblegant els dits.
- Cal treballar amb el cap per sota els braços per quedar protegit, evitant mirar cap a dalt.

Nomenclatura

- S'anomenen primeres, segones, terceres... segons la posició que ocupin darrera del contrafort.

Agulla

Complexitat física

- Sol ser un casteller mitjanament alt i prim, amb els braços llargs.
- Totes les agulles d'un castell cal que siguin físicament semblants.

Posició

- Es situen dins del castell de cara al baix.
- Les mans enlaire, creuant els braços i agafant el segon a l'alçada dels genolls (just per sota les ròtules o cassoletes).
- Han d'estar de puntetes per donar espai a que les crosses posin els seus peus.

Funcions

- Ocupen l'espai al centre del castell evitant que la força exercida per la resta de la pinya faci que aquesta es tanqui evitant que el baix es tiri endavant.
- Amb els braços ajuda al segon que suporta el pes del castell a no agenollar-se i evita que se li separin les cames.
- Es el responsable de mantenir la comunicació entre el seu segon, el baix, les mans, els

vents i els laterals que l'ajuden.

- Al moment de tancar les pinyes, també són els responsables d'alinear les rengles.
- Donat que està esquena amb esquena amb les altres agulles, pot detectar problemes d'estructura. Cal que tingui certa experiència per saber donar les ordres oportunes per a corregir aquests problemes.
- Fan la força principalment amb el tronc, des de la zona cervical i dorsal fins les abdominals.

Entrada a la pinya

Entren totes pel mateix costat del seu baix respectiu, o totes per la dreta o totes per l'esquerra del baix. Nosaltres ho fem per l'esquerra del baix.

Es fa en dos temps:

- Agulles preparades
 - En aquest moment, les agulles s'ajupiran, posant el peu que queda a la part interior del castell al seu lloc final i els braços cap amunt ja per dins del castell.
- Agulles dins!
 - Entraran de una en una en castells de 3 i de dos en dos (de baixos oposats) en castells de 4.
 - Les agulles s'aixecaran posant-se de puntetes en la seva posició final.
 - Ha d'intentar remenar el mínim possible el castell per a no desquadrar-lo.

Casos especials:

- Castells amb pilar:
 - En els castells amb pilar al mig, les agulles estan d'esquena al baix, mirant cap al pilar. En aquest cas fan de primeres i laterals del segon del pilar, deixant la feina d'agulla del castell als laterals.
 - En el 4, l'agulla es situa enfront del seu baix, i en el 3 es situarà entre rengles. En aquest darrer cas, les agulles situades entre rengla-plena i rengla-buida faran la funció de lateral del pilar amb una mà i d'agulla del pilar amb l'altra, mentre que l'agulla entre les rengles plena-buida farà de primeres del pilar.
- Torre:
 - En la torre (o el 2) només hi ha una agulla que sol mirar cap a la rengla per on baixa l'enxaneta fent la seva funció normal en aquesta regla. En l'altra rengla seran els laterals que faran la funció d'agulla amb la mà de dins (amb l'exterior faran la seva funció, la de lateral).

Seguretat, prevenció i protecció

- En cas de caiguda ha de flexionar el cap sota les mans creuades generant tensió entre els braços i el cap. Es una posició força exposada.
- Cal evitar mirar cap a dalt en la mesura del possible.

Crossa

Complexitat física

- Solen ser persones baixes, però la seva alçada dependrà del seu baix. L'ideal és que amb genolls semiflexionats i esquena recta, el baix pugui recolzar còmodament els braços damunt les seves espatlles.
- Han de ser fortes, però no haurien de ser gaire robustes.
- Han de tenir certa resistència mental, la seva posició és pot ser la més soferta dins de la pinya.

Posició

- Cadascun dels baixos del castell porta dues crosses, una a cada banda.
- Es situen amb l'espatlla sota l'aixella del baix.
- Amb una mà s'agafaran de la faixa del contrafort i amb l'altra a la faixa de l'agulla. En el cas del pilar i la torre, les crosses en lloc d'agafar-se a l'agulla s'agafaran entre elles.
- La cama de la part interior del castell ha de poder bloquejar la cama del baix (del genoll fins al peu) si fos necessari. Per a fer-ho, col·locaran el peu davant del baix.
- El peu exterior ha de quedar al costat del baix.

Funcions

- Falcar i ajudar al baix a suportar el pes del castell, impedit que es desequilibri o es desplomi.
- Ocupen un espai essencial perquè altres posicions de la pinya (laterals i vents) treballin menys verticalment respecte al tronc, i per tant exerceixin una força més adient sobre els segons.
- Si el castell té folre i/o manilles, els segons i/o els terços també porten crosses.

Entrada a la pinya

Es fa en dos temps:

- Crosses preparades
 - En aquest moment, les crosses posaran els peus al seu lloc, s'agafaran a les faixes del contrafort i agulla (o entre elles en cas de la torre i pilar) i s'ajupiran, però sense entrar a la seva posició final.
- Crosses dins!
 - Es col·locaran en la seva posició final, entrant totes alhora per tal de no desquadrar el castell.

Seguretat, prevenció i protecció

- Queden força protegides de les caigudes.
- Cal evitar treballar amb l'esquena plegada.

- Són dels primers en entrar i dels últims en sortir i treballen en una posició molt forçada.
- La relació d'alçada entre el baix i la crossa ha de ser òptima perquè no s'hagi d'acotxar ni flexionar massa els genolls.
- Cal intentar canviar de banda les crosses en castells successius o utilitzar altres crosses.

Lateral

Complexitat física

- Estructura mitja, lo suficient per arribar al segon a mitja cama per damunt del genoll, i forts.

Posició

- Es col·loquen a una i altra banda de cada baix, just darrera les crosses.
- La cama de la part interior del castell la posarà entre les cames de la crossa.
- Amb les mans agafa al segon a mitja cuixa i pel lateral, sempre per sota de les mans del vent.
- Les mans han de formar una V entre elles, posant la mà de l'exterior del castell per damunt de l'altra.
- La rengla de laterals ha d'anar empegada a la rengla de vents.

Funcions

- Exercir força amb el pit cap al centre del castell.
- Controlar els moviments laterals dels segons per mantenir la verticalitat d'aquest.
- Oferir un punt de suport per les crosses falcant-les per evitar que s'enfoncin.

Entrada a la pinya

- Entra a la pinya després de les crosses i abans dels vents.

Casos especials:

- Castells amb pilar:
 - Als castells amb pilar al mig, donat que les agulles estan d'esquena al baix agafant el pilar, amb la mà interior hauran de fer la funció d'agulla i amb la mà exterior la cuixa del segon fent la seva funció de lateral.
- Torre:
 - En el cas de la torre, donat que només hi ha una agulla, el lateral de la rengla que no té agulla haurà de treballar com en els castells amb pilar, és a dir, amb la mà interior haurà de fer d'agulla i amb la exterior de lateral.

Seguretat, prevenció i protecció

- Ha de mantenir el cap entre els braços.
- En cas de caiguda, cal recolzar el cap sobre el braç interior del castell i fer tensió amb

braços, coll i espatlla.

Nomenclatura

- S'anomenen primer lateral, segon lateral, tercer lateral.... segons la posició que ocupin dins la seva rengla.

Vent

Complexitat física

- Són els més alts de la colla.
- De complexitat més aviat prima per encabir-se entre els laterals.

Posició

- Es col·loca entre dues rengles del castells, per darrera dels laterals.
- Amb els braços oberts en creu, agafa les cames dels segons el més amunt possible, sempre mirant al vent de l'altra cama per agafar a la mateixa alçada.

Funcions

- Impedir que les rengles s'ajuntin i que els castell no es regiri.
- Cal regular bé la força per a no desquadrar el castell.
- Donar pressió als laterals per a que no es deformi la pinya.
- Al treballar amb dos rengles diferents, cal estar molt atents a les indicacions per a donar pressió a la rengla que toca.

Casos especials

- Als castells amb pilar, cal estar atents a les indicacions del cap de pinya perquè el primer vent haurà d'ajudar a les agulles amb el pilar i el segon vent haurà d'agafar directament als segons.

Seguretat, prevenció i protecció

- Es una de les posicions més exposades ja que es tracta d'un casteller alt entre més baixos i amb els braços oberts.
- Cal recolzar el cap sobre un dels braços i en cas de caiguda, fer tensió amb la musculatura del coll i espatlla.

Nomenclatura

- Els vents també reben el nom de daus (zona de Tarragona) o mà-i-mà (Terrassa, Granollers,...).
- S'enumeren primer vent, segon vent,... segons la posició que ocupin dins la seva rengla.

Tap

Complexitat física

- Baixos i normalment prims.

Posició

- Amb els braços cap abaix, el cap cot i lateralment, es col·locarà entre els forats que queden entre les diferents rengles.
- Els següents taps (també anomenats tapataps), amb les mans amunt.

Funcions

- Evitar els moviments laterals de les rengles.
- A partir del segon tap, ajudar a les rengles adjacents i protegint al primer tap amb els braços.

Seguretat, prevenció i protecció

- El primer tap és una posició molt poc exposada, ja que queda cobert pels braços de les rengles adjacents i els braços de la rengla que surt d'ell.
- Per la resta de la rengla, cal posar el cap entre els braços.

Angle

Complexitat física

- Estatura mitja

Posició

- Cobrir l'espai entre les rengles de laterals i mans.
- Agafar la cama del segon per sota de les mans del lateral.

Funcions

- Aquesta figura només apareix en el pilar i la torre, i són les rengles situades entre laterals i mans.
- Evitar el moviment en diagonal del segon.

Nomenclatura

- També s'anomenen lateral diagonal.

Cordó de seguretat

Complexitat física

- Qualsevol

Posició

- Separat de la pinya i exercint pressió al darrer cordó d'aquesta a l'alçada de les espatlles, amb les mans i braços estirats.

Funcions

- Empènyer amb les mans per donar pressió a la pinya.
- Són els únics que poden mirar el castells per actuar en cas de caiguda.
- En cas de caiguda han de vigilar que cap casteller surti rebotat de la pinya cap a terra i ha d'impedir que la pinya s'obri fins que no estiguin tots els castellers a terra.

Fonts:

- Equip tècnic dels Castellers d'Andorra
- Wikipedia: [https://ca.wikipedia.org/wiki/Pinya_\(castell\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Pinya_(castell))